

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

S P R E N D I M A S

2026 m. gegužės 29 d. Nr. 21RE-
(AG-421/05-2026)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Vaidos Jokubauskaitės, Vytauto Kurpuveso (pranešėjas) ir Ingos Lipnickienės (Komisijos posėdžio pirmininkė),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo skundą atsakovui Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus (trečiasis suinteresuotas asmuo Č. M.).

Komisija

n u s t a t ė :

Pareiškėjas skundu Komisijos prašo: panaikinti Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos (toliau – ir Departamentas) 2026-04-16 atsakymą Nr. AD5-7707 (toliau – Raštas); įpareigoti per 10 darbo dienų išnagrinėti 2026-03-07 (Komisijos pastaba – klaidingai nurodoma 2025-03-07) skundą iš esmės ir pateikti motyvuotus atsakymus į visus 9 punktus; įpareigoti pateikti faktinius įrodymus (duomenis apie konkursus), pagrindžiančius tarnybinį būtinumą konkrečiuose padaliniuose.

Paaiškino, kad 2026-03-07 pateikė skundą Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai dėl Departamento personalo politikos skaidrumo. Skundas pagal kompetenciją buvo persiustas nagrinėti Departamentui, kuris atsakymą pateikė Raštu, kuriame atsakyta tik į dalį klausimų. Departamentas atsakė tik į tuos punktus, kurie jam buvo patogūs, visiškai ignoruodamas esminius 5 ir 6 klausimus (dėl konkrečių veiksmų ieškant pamainos ir sisteminės totalios stagnacijos vertinimo). Tai šiurkštus procedūrinis pažeidimas.

Pareiškėjas Raštą skundžia argumentuodamas: 1) motyvavimo stoka (Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 10 straipsnio 5 dalies pažeidimu), nes Rašte deklaruojamas „tarnybinis būtinumas“ nėra pagrįstas jokiais objektyviais įrodymais, nepateikta jokių lyginamųjų duomenų, kodėl funkcijų negali perimti kiti kvalifikuoti pareigūnai; 2) objektyvumo principo, numatyto VAI 3 straipsnio 3 punkte, pažeidimu, nes sprendimai dėl tarnybos pratęsimo priimti be skaidrių atrankų, kas rodo subjektyvų palankumą konkrečioms asmenims, o ne institucinį poreikį; 3) skaidrumo ir viešumo principų ignoravimu, nes prisipažinimas, kad konkursai nebuvo skelbiami, įrodo sąmoningą vengimą užtikrinti personalo atsinaujinimą, kas prieštarauja Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo (toliau – VTĮ) dvasiai; 4) piktnaudžiavimu diskrecijos teise, nes vadovo teisė pratęsti tarnybą nėra absoliuti savivalė, ji gali būti taikoma tik išimtinai, o ne kaip nuolatinė praktika, siekiant išvengti jaunų specialistų pritraukimo; 5) informacijos nuslėpimu (teisės žinoti pažeidimu), nes Rašte nuslėpta informacija apie tai, kokių realių veiksmų (jei tokių buvo) imtasi siekiant užtikrinti rotaciją, taip apribojant pareiškėjo teisę į pilnavertį viešąjį administravimą; 6) instituciniu nihilizmu, nes atrankinis atsakymas rodo sisteminį siekį išvengti atsakomybės ir skaidraus atsiskaitymo pareiškėjui.

Departamentas atsiliepime prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Paaiškino, kad Departamente 2026-03-16 buvo gautas Aplinkos ministerijos raštas Nr. D8(E)-995 „Dėl (duomenys neskelbtini) skundo“ dėl tarnybos Č. M. (toliau – ir tarnautojas) pratęsimo skaidrumo ir personalo politikos. Departamentas, išnagrinėjęs skundą, pareiškėjui Raštu pateikė išsamų, motyvuotą atsakymą.

Įvertinus Aplinkos ministerijai teiktame skunde nurodytas aplinkybes, Rašte nurodyta, kad vadovaujantis VTĮ 34 straipsnio 4 dalies nuostatomis dėl valstybės tarnautojų tarnybos pratęsimo, siekiant užtikrinti Departamento veiklos tęstinumą ir atsižvelgiant į tarnautojo kompetenciją, darbo patirtį bei veiklos rezultatus, 2026-01-06 priimtas sprendimas pratęsti valstybės tarnybą. Prieš priimant sprendimą buvo nustatyta, kad tarnautojas atitiko visus VTĮ 34 straipsnio 4 dalies keliamus reikalavimus – per paskutinių trejų metų tarnybinės veiklos vertinimo laikotarpį šio valstybės tarnautojo veikla buvo vertinama kaip viršijanti ar atitinkanti lūkesčius, jis neturi galiojančių tarnybinių nuobaudų. Taip pat, priimant sprendimą pratęsti valstybės tarnybą, buvo atsižvelgta į kvalifikaciją, sukauptas specialiąsias žinias ir ilgametę praktinę patirtį.

Departamentas su skunde nurodyta pareiškėjo pozicija nesutinka. Pažymi, kad Departamente asmenų prašymai, skundai ir pranešimai nagrinėjami vadovaujantis VAI ir Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 (toliau – Taisyklės).

Taisyklių 35 punkte nustatyta, kad prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją. Taisyklių 45 punkte nustatyta, kad atsakymai į prašymus parengiami atsižvelgiant į jo turinį.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktikoje ne kartą pažymėta, kad asmens kreipimosi į viešojo administravimo subjektą forma nustatoma vertinant tokio kreipimosi turinį, o ne jo pavadinimą. LVAT praktikoje nuosekliai pabrėžiama, kad gero administravimo principą sudarantys elementai negali būti vertinami izoliuotai, o turi būti aiškinami kontekstualiai, atsižvelgiant į konkrečius materialiosios teisės ir procedūrinius reikalavimus bei viešojo administravimo subjekto kompetencijos ribas. Todėl vien aplinkybė, kad Departamento pateiktas atsakymas netenkina pareiškėjo, savaime nesudaro pagrindo pripažinti gero administravimo principo pažeidimo, jeigu sprendimas priimtas laikantis galiojančių materialųjų ir procesinių teisės normų. LVAT praktikoje taip pat ne kartą pažymėta, jog atsakymas į prašymą pateikti informaciją ar suteikti konsultaciją, kuriuo tik pateikiama informacija, savaime nesukelia asmeniui savarankiškų teisinių pasekmių. Dėl šios priežasties administraciniame teisme gali būti vertinamas tokio atsakymo pakankumas, tačiau ne jo teisėtumas ar pagrįstumas. Teismų praktikoje taip pat pažymėta, kad atsakymo išsamumą lemia pateikto prašymo turinys, t. y. teikiama informacija turi atitikti prašyme suformuluotus klausimus.

Aplinkos ministerija 2026-03-16 raštu persiųsdama Departamentui pareiškėjo skundą, minėto rašto kopiją pateikė ir pareiškėjui. Aplinkos ministerijos rašte pateiktas išsamus teisinis reglamentavimas dėl valstybės tarnybos pratęsimo valstybės tarnautojui, kuriam sukako 65 metai.

Vertinant pareiškėjo skundo turinį matyti, kad juo iš esmės buvo siekiama gauti informaciją dėl Č. M. tarnybos pratęsimo. Departamentas Rašte nurodė motyvus dėl tarnybos pratęsimo. Pareiškėjui buvo pateiktas jo skundo turinį atitinkantis ir pagal esmę motyvuotas atsakymas, kuriame aiškiai išdėstyta Departamento argumentacija dėl Č. M. pratęstos tarnybos.

Departamento nuomone, pareiškėjas ginčija Departamento Raštą ne todėl, kad jis neteisėtas, nemotyvuotas ar neaiškus jo turinys, bet tik todėl, kad siekia kitokio rezultato. Taip pat nėra pateikta jokių patikimų duomenų, kad ginčijamas Raštas būtų sukėlęs pareiškėjui atitinkamas teises pasekmes.

Pareiškėjas, atsikirdamas į atsiliepiamo teiginius, papildomai nurodė šiuos nusiskundimus: 1) atsakymo selektyvumas – šiurkštus VAI pažeidimas (atsisakymas atsakyti į 5 ir 6 punktus (dėl pamainos paieškos trūkumo ir sisteminės stagnacijos) daro jo sprendimą a priori neteisėtą); 2) dirbtinis „tarnybinio būtinumo“ sukūrimas (teigiama, kad tarnyba pratęsta siekiant „išvengti veiklos sutrikimų“, tai yra tiesioginis įstaigos vadybinio kracho pripažinimas; VTĮ prasme tarnybinis būtinumas negali kilti iš pačios institucijos ilgalaikio neveikimo ir sąmoningo pamainos neruošimo); 3) konkursų nebuvimas – lygiateisiškumo principo eliminavimas; VTĮ 3 straipsnis įtvirtina skaidrumo, lygiateisiškumo ir viešumo principus; neskelbiant atviro konkurso, institucija atėmė teisę iš kitų kvalifikuotų Lietuvos Respublikos piliečių konkuruoti dėl šių pareigų; 4) teiginiai apie tarnautojo „ypatingą kompetenciją“ bei „išskirtines žinias“ yra visiškai deklaratyvūs; Departamentas nepateikė jokių objektyvių, išmatuojamų lyginamųjų

duomenų, įrodančių, kad kiti, pavyzdžiui, 10 ar 15 metų stažą turintys pareigūnai, objektyviai nesugebėtų atlikti šių funkcijų; 5) teisinio nihilizmo įteisinimas per vadovo diskreciją (LVAT nuosekliai pabrėžia, kad jokia diskrecijos teisė viešajame administravime negali virsti absoliučia savivale ar „savų“ darbuotojų protegavimu, pažeidžiant visuomenės interesą); 6) gero administravimo principo imitacija (Departamentas cituoja LVAT praktiką dėl gero administravimo, tačiau realybėje elgiasi priešingai – slepia informaciją apie realią personalo būklę); geras administravimas įpareigoja instituciją veikti atvirai, o ne gintis formaliais raštais nuo piliečių kontrolės; 7) žalos valstybės tarnybos prestižui ignoravimas (sisteminis pensinio amžiaus sulaukusių asmenų išlaikymas postuose be atvirų atrankų sukelia institucinę stagnaciją ir blokuoja jaunų specialistų pritraukimą); 8) loginis prieštaravimas dėl „naujo darbuotojo parengimo laiko“ (tai absurdiškas argumentas, kadangi asmuo pensinį amžių pasiekė ne netikėtai; institucija turėjo kelerius metus laiko organizuoti procesų tęstinumą ir rotaciją, o jos neatlikusi – negali tuo remtis kaip teisinio būtinumo pagrindu); 9) „tyliojo susitarimo“ požymiai personalo politikoje; sprendimas pratęsti tarnybą priimtas 2026-01-06, t. y. skubotai, po to, kai tapo aišku, jog visuomenė domisi šiais procesais; konkursų blokavimas rodo institucinį solidarumą saugoti konkrečius asmenis, o ne užtikrinti skaidrią tarnybą; 10) teisinių pasekmių neigimo absurdiškumas (neteisėtas informacijos nuslėpimas ir atsakymo nefiksavimas tiesiogiai pažeidžia pareiškėjo konstitucinę teisę gauti teisėtą, pilnavertį ir VAI reikalavimus atitinkantį atsakymą iš valstybės institucijos); 11) „tarnybinio būtinumo“ absurdiškumas esant sisteminei korupcijos ir aplinkosaugos niokojimo apraiškoms (teigiama, kad tarnybos pratęsimas buvo būtinas dėl „išskirtinės kompetencijos“ ir „veiklos tęstinumo“; tačiau viešai prieinami faktai ir tiriamosios žurnalistikos surinkta medžiaga įrodo, kad ši „kompetencija“ pasireiškė sąmoningu kontrolės procesų paralyžiu, siekiant sukurti teisinį vakuumą privatiems interesams tenkinti. Pareiškėjas pateikia informaciją apie paskutinių 2-3 metų Daugų ežero pakrančių niokojimą, vandens apsauginių juostų naikinimą, neteisėtus miško kirtimus, neteisėtai vykdomas statybas ir kitus Lietuvos Respublikos įstatymų, teisės aktų ir reglamentų grubių pažeidimus. Nurodo, kad remiantis jo pateikiama medžiaga (žiniasklaidos tyrimais, liudytojų parodymais ir Komisijos sprendimu), tarnautojo atsakomybę galima apibendrinti kaip sąmoningą kontrolės procesų paralyžiu, siekiant sukurti teisinį vakuumą privatiems interesams tenkinti. Būdamas aukšto rango pareigūnas, jis ne tiesiog „nepastebėjo“ pažeidimų, o pats sukūrė sistemą, kurioje pažeidimai tapo „nematomais“. Pareigūno atsakomybė kyla iš to, kad jis toleravo (arba inicijavo) praktiką, kai patikrinimai atliekami „dėl vaizdo“: fotografuojama iš toli, po sniegu, tyčia klaidinant visuomenę ir priežiūros institucijas. Tai yra piktnaudžiavimas tarnyba, siekiant turtinės ar asmeninės naudos tretiesiems asmenims. Matydamas masinį bendruomenės pasipriešinimą (pvz., 11 lapų skundai) ir niekaip į juos nereaguodamas, tarnautojas veikė priešingai savo tiesioginei paskirčiai. Jo atsakomybė yra konstitucinio pobūdžio – užuot saugojęs gamtą kaip valstybės turtą, jis tapo įrankiu, padedančiu tą turtą „privatizuoti“ ir niokoti, ignoruojant net aukščiausių institucijų (ministerijos) persiunčiamus paklausimus. Jo veiksmai turi būti vertinami ne kaip pavienė klaida, o kaip sisteminė nusikalstama veika, kurios tikslas buvo panaudoti valstybės suteiktus įgaliojimus tam, kad būtų sudarytos sąlygos neteisėtam valstybinio Daugų ežero pakrančių „sisavinimui“, „išmiškinimui“ bei „numiškinimui“. Atsakovo teiginys, kad tokio pareigūno skubotas išlaikymas tarnyboje (be konkurso) atitinka „gero administravimo“ ir „įstaigos interesų“ kriterijus, yra ciniškas. Asmens, kurio veiksmai turi sisteminės nusikalstamos veikos (piktnaudžiavimo tarnyba, siekiant naudos tretiesiems asmenims) požymių, „saugojimas“ visuomenės pasitikėjimą aplinkosaugos sistema ir daro žalą valstybės tarnybos prestižui.

Trečiasis suinteresuotas asmuo atsiliepimo nepateikė.

Skundas atmestinas

Ginčas kilęs dėl Rašto, kuriuo pateiktas atsakymas į pareiškėjo prašymą, adresuotą Aplinkos ministerijai ir pastarosios 2026-03-16 raštu Nr. D8(E)-995 persiūtą nagrinėti Departamentui.

Pareiškėjas prašyme, adresuotame Aplinkos ministerijai ir persiūtame nagrinėti Departamentui, be kita ko nurodė, kad kreipiasi, siekdamas inicijuoti tarnybinį patikrinimą dėl Departamento

vadovaujančių asmenų tarnybos pratęsimo skaidrumo. Pareiškėjo turimais duomenimis asmenims, sulaukusiems 65 metų amžiaus (tame tarpe, ir Č. M., einančiam (*duomenys neskelbtini*) pareigas), buvo pratęsta tarnyba. Pareiškėjas pastebėjo, kad sprendimų priėmimo procesai yra nepagrįstai ilginami, o tarnautojų priimti aktai galimai prieštarauja galiojantiems įstatymams ir reglamentams. Kyla pagrįsta abejonė, ar tarnybos pratęsimas neigiamai neįtakojo šių padalinių darbo efektyvumo ir priimamų sprendimų objektyvumo. Užimamoms pareigoms užimti nebuvo skelbiami jokie vieši konkursai ar atrankos, nors institucija turėjo kelerius metus pasirengti darbuotojų kaitai. Tokia praktika, kai „tarnybinis būtinumas“ naudojamas neatliekant jokių realių veiksmų naujų specialistų paieškai, prieštarauja VTĮ 3 straipsnyje įtvirtintiems skaidrumo, lygiateisiškumo ir viešumo principams bei sukuria prielaidas nepagrįstam lėšų naudojimui. Pagal VTĮ 51 straipsnio 1 dalies 5 punktą, valstybės tarnybos laikas po 65 metų gali būti pratęsimas tik išimtiniais atvejais, esant objektyviam tarnybiniam būtinumui. Atsižvelgdamas į tai, prašė: 1) patvirtinti, ar tarnyba buvo pratęsta vadovaujantis galiojančiomis VTĮ nuostatomis; 2) nurodyti, koks konkretus tarnybinis būtinumas lėmė sprendimą pratęsti tarnybą asmeniui, pasiekusiam pensinį amžių; 3) ištirti, ar tarnybos pratęsimas buvo pagrįstas realiomis aplinkybėmis, kurių negalėjo užtikrinti kiti kvalifikuoti įstaigos darbuotojai; 4) pateikti informaciją, ar buvo skelbiamas konkursas arba atranka šioms pareigoms užimti, siekiant užtikrinti skaidrią institucijos veiklą ir jaunų specialistų pritraukimą; 5) paaiškinti, kokių veiksmų (konkursų, pakaitų paieškos) ėmėsi vadovybės, kad šiose pozicijose būtų užtikrinta rotacija ir skaidrus valdymas; 6) įvertinti, ar sistemingas tarnybos pratęsimas pensinio amžiaus sulaukusiems vadovams nesudaro prielaidų stagnacijai bei galimam piktnaudžiavimui tarnybine padėtimi; 7) įvertinti, ar šiems asmenims suteikta prieiga prie valstybinių registrų bei IS „Infostatyba“ patvirtinimo teisių po 65 metų amžiaus pasiekimo yra naudojama skaidriai, užtikrinant visų asmenų lygybę prieš įstatymą; 8) informuoti apie priimtus sprendimus dėl tolesnio šių asmenų buvimo pareigose teisėtumo; 9) atsakymą pateikti per įstatymų nustatytą terminą nurodytu el. pašto adresu.

Pareiškėjas skundžia Departamento Raštą, teigia, kad atsakymas neišsamus, nemotyvuotas, pažeistos VAĮ 10 straipsnio 4 ir 5 dalys. Jo teigimu, Departamento sprendimas dėl tarnybos pratęsimo priimtas be skaidrios atrankos, vadovo teisė (diskrecija) pratęsti tarnybą nėra absoliuti; nuslėpta informacija apie tai, kokių realių veiksmų (jei tokių buvo) imtasi siekiant užtikrinti rotaciją; tarnautojas yra padaręs eilę pažeidimų, todėl nepagrįsta teigti, kad jo kompetencija yra tinkama ir pan. Pasak pareiškėjo, atsakymas rodo sisteminį siekį išvengti atsakomybės ir skaidraus atsiskaitymo pareiškėjui.

VAĮ nustato dvi kreipimosi į viešojo administravimo subjektus formas: 1) prašymas (su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus; VAĮ 2 straipsnio 10 dalis); 2) skundas (asmens kreipimasis, kuriame tas asmuo nurodo, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašo juos apginti; VAĮ 2 straipsnio 12 dalis).

Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles (VAĮ 11 straipsnio 1 dalis). Taisyklių 35 punkte nustatyta, kad prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją. Taisyklių 45 punkte nustatyta, kad atsakymai į prašymus parengiami atsižvelgiant į jo turinį: į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAĮ 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.1 papunktis); į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualiu klausimu atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.2 papunktis); į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma VAĮ 13 straipsnyje nustatyta tvarka (45.3 papunktis); į prašymą, nenurodytą Taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma (45.4 papunktis).

Pareiškėjo kreipimasis laikytinas prašymu pateikti bendro pobūdžio (su pareiškėjo pažeistomis teisėmis nesusijusią) informaciją apie valstybės tarnautojo tarnybos pratęsimą, nurodant, jog pareiškėjui kyla pagrįsta abejonė, ar tarnybos pratęsimas neigiamai neįtakojo šių padalinių darbo efektyvumo ir priimamų sprendimų objektyvumo. Taigi Departamentas, kuriam buvo persiųstas nagrinėti prašymą, turėjo pateikti laisvos formos atsakymą, pateikiant prašomą informaciją.

Komisija pažymi, kad šios bylos ginčo dalykas nėra sprendimas, kuriuo nuspręsta pratęsti tarnybą Č. M. Atitinkamai byloje nevertinama ir nesprendžiama dėl šio tarnautojo tinkamumo eiti pareigas ir sprendimo pratęsti tarnybos terminą teisėtumo (dėl jo kompetencijos, dėl pareiškėjo teigimu jo galimai padarytų pažeidimų, dėl šio tarnautojo atsakomybės ar pan.). Pažymėtina ir tai, jog Tarnybos pratęsimas yra priskirtinas vidaus administravimo sričiai, susijusiai su institucijos personalo valdymu, veiklos priežiūra ir vidaus darbo organizavimu, tuo tarpu, vidaus administravimas pagal VAI nėra viešasis administravimas. Taigi byloje sprendžiama, ar Raštu pateiktas atsakymas pagal prašymo turinį (Taisyklių 45 punktas) ir Departamentui priskirtinos kompetencijos ribose.

Departamentas pareiškėją skundžiamu Raštu informavo, kad vadovaujantis VTĮ 34 straipsnio 4 dalies nuostatomis dėl valstybės tarnautojų tarnybos pratęsimo, siekiant užtikrinti Departamento veiklos tęstinumą ir atsižvelgiant į tarnautojo kompetenciją, darbo patirtį bei veiklos rezultatus, 2026-01-06 priimtas sprendimas pratęsti valstybės tarnybą. Toks sprendimas buvo grindžiamas konkrečiu tarnybiniu būtinybės vertinimu. Prieš priimant sprendimą buvo nustatyta, kad tarnautojas atitiko visus VTĮ 34 straipsnio 4 dalies keliamus reikalavimus – per paskutinių trejų metų tarnybinės veiklos vertinimo laikotarpį šio valstybės tarnautojo veikla buvo vertinama kaip viršijanti ar atitinkanti lūkesčius, jis neturi galiojančių tarnybinių nuobaudų. Buvo atsižvelgta ir į objektyvius kriterijus – tarnautojas turi reikšmingos profesinės patirties ir jo atliekamos funkcijos, susijusios su metodinės ir ekspertinės pagalbos teikimu sudėtingose aplinkos apsaugos priežiūros srityse, pareigūnų konsultavimu sudėtingų patikrinimų metu, sudėtingų atvejų analizavimu bei rekomendacijų pareigūnams dėl sprendimų pagrįstumo teikimu yra svarbios Departamento veiklos tęstinumui užtikrinti. Taip pat buvo įvertinta, kad tarnautojo kvalifikacija, sukauptos specialiosios žinios ir ilgametė praktinė patirtis yra reikalingos tinkamai vykdyti pavestus Departamentui uždavinius ir būtinos, siekiant išvengti veiklos sutrikimų bei užtikrinti teisės aktų įgyvendinimo tęstinumą. Prieš priimant sprendimą buvo įvertintos galimos alternatyvos: analizuota esamų darbuotojų kvalifikacija, darbo patirtis ir pasirengimas perimti funkcijas; nustatyta, kad tuo metu nebuvo darbuotojo, turinčio analogišką kompetencijų, patirties ir atsakomybės lygį; įvertinta, kad naujo darbuotojo parengimas šioms funkcijoms vykdyti pareikalautų reikšmingo laiko ir papildomų išteklių, todėl konstatuota, kad tarnybos nepratęsimas galėtų sukelti neproporcingą neigiamą poveikį institucijos veiklai. Konkrečiai į tarnautojo užimamas pareigas konkursas nebuvo skelbtas tuo laikotarpiu, kai buvo priimtas sprendimas pratęsti tarnybą, kadangi buvo pasirinktas teisės aktuose numatytas tarnybos pratęsimo būdas. Departamente kaita yra nuolatinė, todėl nuolat skelbiami konkursai laisvoms pareigybėms užimti, siekiant užtikrinti personalo atsinaujinimą. Departamente naujai priimtas aplinkos apsaugos valstybinės priežiūros pareigūnas neturi tiek kompetencijų, kad atitiktų pareigūno, Departamente dirbančio daugiau kaip 20 metų, kompetencijas, todėl priimant atitinkamus sprendimus dėl tarnybos pratęsimo, buvo įvertinti visi objektyvūs kriterijai, būtini Departamente atliekamoms funkcijoms, ir jų svarba vykdomai veiklai. Valstybės tarnautojams pratęsiant arba nepratęsiant valstybės tarnybos, visuomet įvertinamas pareigybės poreikis ir būtinumas bei jos atliekamų funkcijų svarba. Sprendimai dėl tarnybos pratęsimo nėra sisteminio pobūdžio ir priimami išimtiniais atvejais. Kiekvienas sprendimas grindžiamas individualiu vertinimu. Č. M., kaip ir kitiems Departamento pareigūnams, suteiktos prieigos prie valstybinių registrų ir informacinių sistemų yra susijusios tik su vykdomomis funkcijomis. Valstybinių registrų naudojimas ir gaunamų duomenų disponavimas yra prižiūrimas Departamento Vidaus tyrimų skyriaus specialistų, todėl užtikrinamas tinkamas ir tikslingas registrų informacijos panaudojimas. Pažeidimų ar netinkamo naudojimo atvejų nebuvo nustatyta. Pareigūnams, nebedirbantiems Departamente, prieigos prie suteiktų registrų ir informacinių sistemų yra panaikinamos, taip užtikrinant, kad prieigos ir duomenys būtų naudojami pagrįstai ir išimtinai tik vykdomų funkcijų pagrindu.

Įvertinusi Rašto turinį, Komisija daro išvadą, kad Departamento laisvos formos Raštu pateikta pareiškėjo prašyta informacija, atsakant iš esmės į visus pareiškėjo prašymus, t. y. patvirtinta, kad tarnyba buvo pratęsta vadovaujantis galiojančiomis VTĮ nuostatomis; nurodyta, koks konkretus tarnybinis būtinumas lėmė sprendimą pratęsti tarnybą asmeniui, pasiekusiam pensinį amžių, ir kodėl tarnautojo funkcijų perimti (užtikrinti) negalėjo kiti kvalifikuoti įstaigos darbuotojai; pateikta informacija, jog nebuvo skelbiamas konkursas arba atranka šioms pareigoms užimti; nurodyta, kad

šiems asmenims suteikta prieiga prie valstybinių registrų naudojama skaidriai. Tai, jog pareiškėjas iš esmės nesutinka su pateikta pozicija ir dėsto argumentus dėl to, kad jo manymu tarnautojui nepagrįstai pratęsta tarnyba, nereiškia, jog Raštas neatitinka Taisyklėse ir VAĮ keliamų išsamumo bei atsakymo pateikimo, atsižvelgiant į prašymo turinį, reikalavimų. Tuo tarpu, LVAT praktikoje išaiškinta, kad, vertinant VAĮ bei Taisyklių nuostatas, ginčas dėl atsakymo į prašymą pateikti informaciją, kuriuo teikiama tik informacija, nėra teisės taikymo aktas (VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktai) ir neturi atitikti VAĮ turinio reikalavimų. Administraciniame teisme (šiuo atveju Komisijoje) gali būti nagrinėjamas ginčas tik dėl atsakymo į prašyme pateiktus klausimus pakankamumo aspektu, bet ne jo (atsakymo) teisėtumo ir pagrįstumo aspektais (2021-11-10 nutartis administracinėje byloje Nr. A-3145-624/2021, 2021-11-24 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3113-629/2021 ir kt.).

Taip pat Komisija papildomai pažymi, jog teisinis reguliavimas dėl valstybės tarnybos pratęsimo buvo išdėstytas Aplinkos ministerijos 2026-03-16 rašte, kuris buvo išsiųstas ir pareiškėjui. Aplinkos ministerija paaiškino, kad pagal VTĮ 34 straipsnio 4 dalį valstybės tarnautojo, kuriam sukako 65 metai, valstybės tarnybos laikas gali būti pratęstas, jeigu jo tarnybinė veikla per paskutinius 3 metus buvo įvertinta kaip atitinkanti lūkesčius ir (ar) viršijanti lūkesčius (iki 2023-12-31 įvertinta gerai ir (ar) labai gerai) ir jis neturi galiojančių tarnybinių nuobaudų. Valstybės tarnautojo tarnybos laiką su jo sutikimu gali pratęsti jį į pareigas priėmęs asmuo. Valstybės tarnautojo tarnybos laikas gali būti pratęsimas ne daugiau kaip vieniems metams, bendras pratęstos tarnybos laikas negali viršyti 5 metų. Laikinojo valstybės tarnautojo tarnybos laikas gali būti pratęstas tik iki jo priėmimo į pareigas termino pabaigos. Taip pat nurodyta, kad pagal Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 3 punktą, biudžetinės įstaigos vadovas nustatyta tvarka priima į pareigas ir atleidžia iš jų biudžetinės įstaigos valstybės tarnautojus ir darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartį. Pagal Departamento nuostatų 16.1 ir 16.2 papunkčius, direktorius organizuoja Departamento darbą ir atsako už jo veiklą, tikslų įgyvendinimą bei nustatytų funkcijų atlikimą; užtikrina, kad būtų laikomasi įstatymų, kitų teisės aktų ir šių nuostatų. Departamento nuostatų 16.6 papunktyje nurodyta, kad Departamento valstybės tarnautojus Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka priima į pareigas ir iš pareigų atleidžia, taip pat skiria jiems tarnybines ir drausmines nuobaudas Departamento direktorius.

Aplinkos ministerijos 2026-03-16 raštas nėra ginčijamas šioje byloje, todėl Komisija nevertina, ar Aplinkos ministerija pagrįstai nenagrinėjo pareiškėjo 2026-03-07 prašymo, o persiuntė jį nagrinėti Departamentui, kuris prašymą galėjo nagrinėti tik Departamento kompetencijos ribose. Be to, kadangi Aplinkos ministerijos rašte nurodytas teisinis tarnybos pratęsimo reglamentavimas, Departamentas neprivalėjo pakartotinai cituoti teisės normas, reglamentuojančias tarnybos pratęsimą.

IAGNTĮ 6 straipsnyje nurodyta, kad į Komisiją jos kompetencijai priskirtais klausimais turi teisę kreiptis asmenys, manantys, kad jų teisės yra pažeistos. Pagal LVAT praktiką, kiekvienam subjektui turi būti užtikrinta jo pažeistų teisių ar teisėtų interesų gynimo galimybė, tačiau toks suinteresuotas asmuo, kreipdamasis į teismą, privalo įrodyti, kad jis turi subjektinę teisę, jog šią teisę pažeidžia, kėsinaisi pažeisti ar ginčija atsakovas. Teisme gali būti ginama tik objektyviai egzistuojanti subjektinė teisė, įgyta teisės akto pagrindu, o ne tariama teisė, pagrįsta vien asmens subjektyviu suvokimu (žr., pvz. *LVAT 2016-03-29 nutartį administracinėje byloje Nr. A-1299-520/2016*). Turi būti įvertinta, ar tenkinant pareiškėjo reikalavimus bus apgintos kokios nors jo pažeistos teisės ar įstatymų saugomi interesai, ar tai turės įtakos kokioms nors jo teisėms ar įstatymų saugomiems interesams (žr., pvz., *2012-04-27 nutartį administracinėje byloje Nr. A⁶⁰²-2102/2012 ir kt.*).

Nagrinėjamu atveju nei Rašto panaikinimas, nei įpareigojimas pakartotinai nagrinėti prašymą iš esmės neturėtų įtakos pareiškėjo teisių ir pareigų turiniui. Sprendimai dėl tarnautojų priėmimo, atleidimo, tarnybos termino pratęsimo yra Departamento direktoriaus teisė ir diskrecija, kuri negali būti sietina su pareiškėjo galimai pažeidžiamais interesais, juolab, jis neturi teisės kontroliuoti viešojo administravimo įstaigos vadovo veiksmų, atliekant vidaus administravimą. Tuo tarpu, skunde minima neva pažeista pareiškėjo teisė į pilnavertį viešąjį administravimą, niekaip nesusieta su konkrečiais pažeidimais pareiškėjo atžvilgiu, o byloje nėra sprendžiamas ginčas dėl galimai neteisėtų konkrečių šio tarnautojo veiksmų (neveikimo) pareiškėjo (visuomenės) atžvilgiu.

Pareiškėjas taip pat prašo įpareigoti pateikti faktinius įrodymus (duomenis apie konkursus), pagrindžiančius tarnybinį būtinumą konkrečiuose padaliniuose. Tačiau jau minėta, kad šioje byloje nėra sprendžiamas klausimas dėl to, ar pagrįstai buvo pratęstas tarnybos terminas valstybės tarnautojui, juolab, teisės aktai nesuteikia teisės nei pareiškėjui ginčyti tokius sprendimus (dėl tarnybos termino pratęsimo kitam asmeniui), nei Komisijai vertinti jų teisėtumą. Sprendimai dėl tarnautojų priėmimo, atleidimo, tarnybos termino pratęsimo yra Departamento direktoriaus teisė ir diskrecija, kuri negali būti sietina su pareiškėjo galimai pažeidžiamais interesais ir jis neturi teisės kontroliuoti viešojo administravimo įstaigos vadovo veiksmų, atliekant vidaus administravimą. Tuo tarpu, skunde minima neva pažeista pareiškėjo teisė į pilnavertį viešąjį administravimą, niekaip nesusieta su konkrečiais pažeidimais pareiškėjo atžvilgiu. Be to, byloje nėra nustatyta, kad pareiškėjas būtų kreipęsis į Departamentą su konkrečiu prašymu „pateikti faktinius įrodymus (duomenis apie konkursus), pagrindžiančius tarnybinį būtinumą konkrečiuose padaliniuose“. Taigi Komisija neturi pagrindo tenkinti ir šį skundo reikalavimą.

Apibendrinant išdėstytą, skundas atmestinas visa apimtimi.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo bylos šalys turi teisę apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Inga Lipnickienė

Komisijos nariai

Vaida Jokubauskaitė

Vytautas Kurpuvesas